

ARVIOINTISUUNNITELMA

Kempeleen kunta

Hyväksytty pp.kk.vv Kempele





OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Perusopetuslain ja -asetuksen mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät koulun arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on kohtaavaa, jatkuvaa ja ohjaavaa palautetta luontevana osana opetusta ja vuorovaikutusta.

Formatiivinen arviointi on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Palautteen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä se, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua. Itsearviointi ja vertaispalaute eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.

Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet.



Summatiivinen arviointi tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.

Kempeleen kunnassa 1.–6. luokilla käydään kasvun ja oppimisen keskustelut syys-helmikuun aikana. Erillistä välitodistusta ei anneta. Huoltajan ja oppilaan kanssa keskustellaan oppilaan laaja-alaisen osaamisen taidoista, työskentelystä ja käyttäytymisestä sekä oppiainekohtaisesta edistymisestä. Keskustelussa voidaan hyödyntää formatiivisen arvioinnin apuvälineitä.

Ennen kasvun ja oppimisen keskustelua opettaja ottaa yhteyttä koteihin ja sopii keskusteluajan. Huoltajat valmistautuvat etukäteen keskusteluun täyttämällä Wilmassa Kodin kaavakkeen. Keskustelussa kirjataan Wilman lomakkeelle oppilaan vahvuuksia ja tavoite/tavoitteita käyttäytymisessä, työskentelyssä ja/tai hyvinvoinnissa.

Kasvun ja oppimisen keskustelu toteutetaan myös 8. luokalla tammi-maaliskuussa. Ennen kasvun ja oppimisen keskustelua opettaja ottaa yhteyttä koteihin ja sopii keskusteluajan. Huoltajat valmistautuvat etukäteen keskusteluun täyttämällä Wilmassa Kodin kaavakkeen. Kasvun ja oppimisen keskustelua varten oppilas täyttää oman osuutensa Wilmassa. Keskustelussa kirjataan Wilman lomakkeelle oppilaan vahvuuksia oppiaineissa sekä oppilaan tavoite/tavoitteita käyttäytymisessä, työskentelyssä ja/tai hyvinvoinnissa.

Keskustelu on kasvatuksellinen vuorovaikutustilanne, jossa myös oppilaalla on mahdollisuus osallistua opiskelua ja oppimistaan koskevaan arviointiin, suunnitteluun ja tavoitteenasetteluun. Tärkeää on, että oppilas saa itse kertoa keskustelun aikana koulunkäynnistään ja siihen liittyvistä asioista. Huoltajille on annettava mahdollisuus tuoda esille kodin näkökannat ja tarvittaessa rohkaista heitä kysymysten esittämiseen.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaat saavat välitodistuksen syyslukukauden päätteeksi.

Kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositolustus, jota varten tehdään summatiivinen arviointi siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Lukuvuositolustukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päättöarviointi kohdistuu oppiaineille asetettuihin tavoitteisiin perusopetuksen oppimäärän päättyessä.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

Opettajan tulee dokumentoida arvoinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin.



Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita jokaisella vuosiluokalla.

Arviointi on yhdenvertaista

Arviointi perustuu kaikilla vuosiluokilla oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun. Vuosiluokkien 1–8 päätteeksi annetun lukuvuosiarvioinnin ja perusopetuksen päättöarvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Jokaisen oppilaan tulee saada tietää, mitä on tarkoitus oppia ja miten oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan. Päättöarvosanat muodostetaan valtakunnallisesti yhdenvertaisin perustein.

Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta

Arvioinnin tehtävänä on auttaa oppilasta hahmottamaan opintojensa etenemistä. Tämä edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta opettajan ja oppilaan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy oppilaiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen. Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus tietää opetuksen tavoitteet ja arviointikriteerit sekä asettaa oppimisen tavoitteet.

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista

Arviointikäytännöt on suunniteltava johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja varmistettava arviointiperiaatteiden yhtenäisyys koulussa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.

Oppilaiden suorituksia ei verrata toisiinsa. Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä oppilaan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö kouluyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arviointi on monipuolista

Oppilaiden oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti. Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät arvioinnin tehtävien ja oppiaineen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin. Arviointimenetelmien valinnassa on otettava huomioon, että vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin.



Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, oppiaineiden tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri vuosiluokkien päätteeksi annettavaan arviointiin ja päättöarviointiin. Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan ne määrittelevät eri arvosanoihin vaadittavan osaamisen tason.

Jos oppilaskohtaisia tukitoimia saava oppilas opiskelee perusopetuksen oppimäärän mukaisesti, hänen suorituksiaan arvioidaan suhteessa perusopetuksen oppimäärän tavoitteisiin valtakunnallisia arviointikriteerejä käyttäen.

Rajatun oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittelyssä ei käytetä valtakunnallisia arviointikriteerejä. Oppiaineen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä rajataan vasta, jos oppilas ei kykene ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta suoriutumaan hyväksytysti perusopetuksen oppimäärästä tai paikallisen opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista.

Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa toiminta-alueittain määriteltyihin tavoitteisiin.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Oppimisen ja osaamisen arviointi

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arviointi liittyy oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arviointi puolestaan kohdistuu oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Oppilaan oppimista ohjataan ja osaamista arvioidaan aina suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa eri oppiaineille määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä eri vuosiluokkien päätteeksi annettavassa arvioinnissa ja päättöarvioinnissa.

Oppiaineiden sanallisen arvioinnin yleiset kriteerit Kempeleen kunnassa

Tavoitteet ovat vielä saavuttamatta

Oppilaalla on ollut vaikeuksia saavuttaa arvioitavan asian tavoitteita tukitoimista huolimatta. Työskentely vaatii vielä paljon harjoitusta eikä onnistu ilman runsasta ohjausta ja tukea. Oppilas on saanut erilaisia tukitoimia (esim. tukiopetus, erityisopetus, eriyttävä opetus ja materiaali) ja vaikeuksista on keskusteltu huoltajien kanssa. Jos oppilas on edistynyt hitaasti useissa arvioitavissa osa-alueissa, niin luokan kertaaminen tai oppimäärän rajaaminen voi olla tarpeellista.



Olet saavuttanut tavoitteet kohtalaisesti tai osittain

Oppilas on saavuttanut arvioitavan asian tavoitteet osittain, mutta työskentely vaatii vielä ohjausta ja tukea.

Olet saavuttanut tavoitteet hyvin

Oppilas on saavuttanut arvioitavan asian keskeiset tavoitteet. Oppilas pystyy työskentelemään itsenäisesti ja osittain soveltamaan oppimaansa.

Olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi

Oppilas on saavuttanut arvioitavan asian tavoitteet. Oppilas pystyy vaatimaan opitun soveltamiseen. Niillä luokka-asteilla, joilla toteutetaan sanallista arviointia, myös oppilaiden näytöt arvioidaan sanallisia kriteereitä käyttäen.

Oppiaineiden numeroarvioinnin yleiset kriteerit Kempeleen kunnassa

ARVOSANA	PERUSTE
10 (erinomainen)	• hallitsee erinomaisesti oppiaineessa tai aihepiirissä ops:ssa edellytetyn tieto- ja taitotason • omaa erittäin hyvät valmiudet itsenäiseen työskentelyyn ja erilaisiinryhmätyömuotoihin • kykenee kriittiseen ajatteluun ja itsenäiseen ongelmanratkaisuun • hallitsee erinomaisesti oppiaineen tai aihepiirin vaatimat työtavat • pystyy loistavasti soveltamaan oppimaansa • osoittaa erityistä kiinnostusta oppiainetta tai aihepiiriä kohtaan
9 (kiitettävä)	• hallitsee sujuvasti ja keskimääräistä paremmin oppiaineessa tai aihepiirissä ops:ssa edellytetyn tieto- ja taitotason • omaa hyvät valmiudet itsenäiseen työskentelyyn ja erilaisiinryhmätyömuotoihin • kykenee itsenäiseen ongelmanratkaisuun • hallitsee sujuvasti oppiaineen tai aihepiirin vaatimat työtavat • pystyy sujuvasti soveltamaan oppimaansa • osoittaa erityistä kiinnostusta oppiainetta tai aihepiiriä kohtaan
8 (hyvä)	• osaa oppiaineessa tai aihepiirissä ops:ssa edellytetyn tieto- ja taitotason • omaa valmiudet itsenäiseen työskentelyyn ja erilaisiinryhmätyömuotoihin • kykenee ongelmanratkaisuun • osaa oppiaineen tai aihepiirin vaatimia työtapoja • pystyy osittain soveltamaan oppimaansa • osoittaa kiinnostusta oppiainetta tai aihepiiriä kohtaan
7 (tydyttävä)	• osoittaa kykenevänsä hallitsemaan osan oppiaineessa ops:ssa edellytetyn tieto- ja taitotason • pystyy osin itsenäiseen työskentelyyn ja kykenee osallistumaan joihinkinryhmätyömuotoihin • kykenee kohtuullisesti ongelmanratkaisuun • työskentely vaatii ohjausta • pystyy joissakin tilanteissa soveltamaan oppimaansa



6 (kohtalainen)	• pystyy saavuttamaan osan oppiaineessa ops:ssa edellytetystä tieto- ja taitotasosta • pystyy autettuna itsenäiseen työskentelyyn, mutta kykenee osallistumaan joihinkin ryhmätyömuotoihin • työskentely vaatii paljon ohjausta ja tukea
5 (välttävä)	• huomattavia vaikeuksia pystyä saavuttamaan osaakaan oppiaineessa ops:ssa edellytetystä tieto- ja taitotasosta • pystyy autettuna osallistumaan joihinkin ryhmätyömuotoihin • työskentely vaatii vielä paljon harjoitusta, eikä onnistu ilman jatkuvaa ohjausta ja tukea.
4 (hylätty)	• ei kykene saavuttamaan oppiaineessa tai aihepiirissä vaatimatonta ops:ssa edellytettyä tieto- ja taitotasoa • ei selviydy asetetuista tavoitteista, koska oppimistaidoissa on vielä runsaasti opettelemista

Oppilas voi saada arvosanan 5, 6, 7, 8, 9 tai 10 vaikka hän ei ole saavuttanut kaikkia kyseisen arvosanan tavoitteita, jos hän ylittää tavoitteet jossakin muussa arvosanan edellyttämässä tavoitteessa. Toiset vahvuudet voivat kompensoida muiden osa-alueiden puutteita.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteereiden mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduiksi.

Jos oppilaskohtaisia tukitoimia saava oppilas opiskelee perusopetuksen oppimäärän mukaisesti, oppilaan oppimista ja osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arviointikriteerejä.

Jos oppilas opiskelee rajatun oppimäärän mukaan yhtä tai useampaa oppiainetta, arvioidaan oppilaan oppimista ja osaamista näissä oppiaineissa suhteessa oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin ja sisältöihin. Osaamisen tason määrittelyssä ei siis käytetä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Oppimäärä rajataan vasta, kun oppilas ei tukitoimista huolimatta kykene saavuttamaan arvosanan 5 edellyttämää osaamista.

Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisenä. Työskentelyn arviointi perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin oppiaineiden tavoitteiden sisältämiin työskentelytaitojen tavoitteisiin. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana kehittyvää taitoa työskennellä itsenäisesti ja yhdessä, taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään, taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa.



Oppilaan työskentelyyn liittyvät tarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan, jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Tavoitteita ovat: noudatetaan sovittuja sääntöjä, sinulla on hyvät käytöstavat, annat työrauhan, tulet toimeen kaikkien kanssa ja osaat ottaa toiset huomioon. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat. Luokanohjaaja ja luokanopettaja voivat raja- ja poikkeustapauksissa päättää annettavan arvosanan. Käyttäytymisen arvioinnissa erityisen tärkeä on huolehtia, että arviointi ei kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin eikä muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Päätö- ja erotodistukseen käyttäytymisen arviota ei merkitä.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät tarpeet tulee tarvittaessa kirjata, oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan, jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnissa.

Käyttäytymisen sanallisen arvioinnin kriteerit Kempeleessä

Käyttäytymisen sanallisessa arvioinnissa käytetään neliportaista asteikkoa.

Tavoitteet ovat vielä saavuttamatta

Käyttäytyminen vaatii runsaasti ohjausta ja tukea. Oppilas rikkoo toistuvasti sovittuja sääntöjä ja ohjeita. Hän saattaa lietsoa asenteillaan ja teoillaan kielteistä ilmapiiriä.

Olet saavuttanut tavoitteet kohtalaisesti tai osittain

Oppilas on osittain saavuttanut tavoitteet arvioitavassa asiassa. Käyttäytyminen vaatii usein ohjausta ja tukea. Oppilas noudattaa sovittuja sääntöjä ja ohjeita vaihtelevasti.

Olet saavuttanut tavoitteet hyvin

Oppilas on saavuttanut tavoitteet arvioitavassa asiassa. Oppilas käyttäytyy yleensä asiallisesti. Oppilas noudattaa sovittuja sääntöjä ja ohjeita itsenäisesti.

Olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi

Oppilas on saavuttanut arvioitavan asian tavoitteet. Oppilas käyttäytyy esimerkillisesti. Oppilaan käyttäytyminen on luontevaa.



Käyttäytymisen numeroarvioinnin kriteerit

ARVOSANA	PERUSTE
10 (erinomainen)	• on esimerkillinen käytöksessään • ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön sekä toimii itse positiivisena esimerkkinä muille • toimii luotettavasti, oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti • toimii rakentavasti ryhmän parhaaksi
9 (kiitettävä)	• käyttäytyy hyvin • ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön • toimii luotettavasti, oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti
8 (hyvä)	• käyttäytyy yleensä asiallisesti • ottaa yleensä huomioon muut ihmiset ja ympäristön • noudattaa koulun sääntöjä • suhtautuu vastuullisesti yhteiseen omaisuuteen • on yhteistyökykyinen
7 (tydyttävä)	• käyttäytymisessä on huomautettavaa • sääntöjen noudattaminen vaihtelee
6 (kohtalainen)	• suhtautuu välinpitämättömästi koulunkäyntiin ja kouluyhteisöön • rikkoo toistuvasti sovittuja sääntöjä • toimii epäluotettavasti • luo asenteillaan ja teoillaan kielteistä ilmapiiriä
5 (välttävä)	• käyttäytyminen erittäin törkeää ja välinpitämätöntä
4 (heikko)	• käyttäytyminen normaaliin kouluyhteisöön täysin sopimatonta

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät tarpeet tulee tarvittaessa kirjata, oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan, jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnissa.

Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion.

Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuottaan koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty.

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa



asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot erillisessä näytössä. Mahdollisuuksia voidaan antaa yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita suorituksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Jos suoritusmahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, vuosiluokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositolustukseen ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytty suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Oppilas voi edetä opinnoissa tavoitekokonaisuuksittain.

Tavoitekokonaisuudet laaditaan pääsääntöisesti vuosiluokkakajaksojen 1–2, 3–6 ja 7–9 tavoitteiden mukaisesti. Oppilas etenee vuosiluokille 3 ja 7 pääsääntöisesti vasta silloin, kun hän on suorittanut hänelle laaditun suunnitelman mukaiset tavoitekokonaisuudet hyväksytysti. Vuosiluokkien 3–6 ja 7–9 nivelvaiheissa oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa valtakunnallisiin arviointikriteereihin. Tavoitekokonaisuuksittain opinnoissaan etenevä oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositolustuksen. Lukuvuositolustukseen kirjataan kaikki hänelle laadittuun suunnitelmaan kuuluvat opinnot. Hyväksytysti suoritettujen tavoitekokonaisuuksien arvioinnit kirjataan oppiaineittain lukuvuositolustukseen. Kesken olevien tavoitekokonaisuuksien arviointia ei merkitä lukuvuositolustukseen. Todistuksen lisätietoja-kohtaan merkitään, minkä vuosiluokan suorituksista on kyse niissä oppiaineissa, joissa oppilas etenee tavoitekokonaisuuksittain. Lukuvuoden koulutyön päätyttyä oppilas siirtyy opinnoissaan eteenpäin seuraavalle vuosiluokalle.

Tavoitekokonaisuuksittain etenemisellä voidaan tarvittaessa välttää vuosiluokalle jättäminen, jonka myötä oppilaan kaikki opinnot kyseiseltä vuosiluokalta raukeaisivat. Tavoitekokonaisuuksittain etenevä oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella. Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötolustuksen tai eroaa koulusta.

Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Perusopetuksessa kaikki oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvat yhteiset oppiaineet arvioidaan kunkin lukuvuoden päätteeksi erillisinä. Arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, ympäristöoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäntietomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Lukuvuositolustukseen merkitään sanallinen arvio tai arvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut opinto-ohjelmaansa kuuluneiden oppiaineiden tavoitteet lukuvuoden aikana.



Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden sanallisen arvion tai arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa opiskellut oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskelun yhteydessä annetut näytöt otetaan huomioon kunkin oppiaineen arvosanaa muodostettaessa. Oppiainekohtainen arviointi tulee suunnitella ja olla oppilaiden tiedossa jo oppimiskokonaisuuden alkaessa. Monialaisista oppimiskokonaisuuksista ei anneta erillisiä sanallisia arvioita tai arvosanoja.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksyty- merkinnällä.

Vuosiluokilla 5–9 vähintään 2 vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista annetaan numeroarvosana.

Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä. Päättöarvioinnissa annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.

Päättöarviointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

Päättöarvosanan muodostaminen

Päättöarvosanan muodostaminen perustuu oppilaan osoittaman osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu. Oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8, arviointi otetaan huomioon päättöarviointia tehtäessä. Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä.

Päättöarvosana on oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.

Työskentelyn arviointi sisältyy oppiaineen arvosanaan myös päättöarvioinnissa.



Oppilaskohtaisia tukitoimia saavan oppilaan päättöarviointi

Jos oppilaskohtaisia tukitoimia saava oppilas opiskelee perusopetuksen oppimäärän mukaisesti, hänen suoriutumistaan arvioidaan suhteessa perusopetuksen oppimäärän kaikkiin tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä. Kun oppilas opiskelee rajatun oppimäärän mukaan yhtä tai useampaa oppiainetta, arvioidaan oppilaan osaamista näissä oppiaineissa oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevassa suunnitelmassa suhteessa hänelle määriteltuihin, yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin ja sisältöihin, ei päättöarvioinnin kriteereihin. Mikäli oppimäärä on rajattu, oppilas ei voi saavuttaa välttävää osaamista eli arvosanaa 5 korkeampaa arvosanaa. Rajattujen oppimäärien mukaisesti opiskeltujen oppiaineiden päättöarvioinnissa annetaan hyväksytystä suorituksesta numeroarvosana 5 tähtimerkinnällä. Rajatun oppimäärän mukaisesti opiskelleelle oppilaalle annetaan lisäksi sanallinen arvio osaamisesta todistuksen.

Jos oppilaan opiskelu on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi perustuu oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevassa suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja jokaisesta toiminta-alueesta annetaan sanallinen arvio.

Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa

Perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämänskatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Äidinkielessä ja kirjallisuudessa oppilas on voinut opiskella kahta tähän oppiaineeseen määriteltyä eri kielen oppimäärää. Tällöin arvioidaan molemmat oppilaan suorittamat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät.

Jos oppilas on vaihtanut äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen.

Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida. Oppiaineen opiskelusta vapauttamiseen tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen ratkaisuun.

Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa

Kaikille oppilaille yhteisiä taide- ja taitoaineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous. Paikallinen tuntijako ja mahdolliset oppilaiden omat valinnat vaikuttavat siihen, milloin oppilaille annetaan päättötodistukseen tuleva arvosana eri taide- ja taitoaineissa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta päättötodistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta päättötodistukseen erillistä arvosanaa.



Päättöarvosanaa muodostettaessa käytetään näihin oppiaineisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä. Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu. Kunkin taide- ja taitoaineen osalta päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskeleman oppimäärän laajuus.

Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksytty -merkinnällä. Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

Kempeleessä on 8.–9.lk:n oppilaalla mahdollisuus suorittaa valinnaisaineena joustavaa työelämäpainotteista oppiainekokonaisuutta, jonka päättöarviointi voidaan toteuttaa sanallisena tai numeroarviointina. Joustava työelämäpainotteinen perusopetus eli Teppo on tarkoitettu oppilaskohtaisia tukitoimia saavalle oppilaalle, joka tarvitsee yksilöllisiä ratkaisuja perusopetuksen loppuun saattamiseksi.

Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Mikäli koulu painottaa opetussuunnitelmassaan jotakin oppiainetta tai oppiainekokonaisuutta tai toteuttaa kaksikielistä opetusta, ovat opetuksen koulukohtaiset tavoitteet tässä oppiaineessa tai kielessä yleensä korkeammat kuin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet. Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi myös painotetussa opetuksessa tai kaksikielisessä opetuksessa tulee oppilaiden suoriutumista kuitenkin arvioida perusopetuksen päättyessä suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittämisessä käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteerejä.

Jos painotettu opetus toteutetaan käyttäen valinnaisten aineiden vuosiviikkotunteja, arviointi suoritetaan näiden tuntien osalta valinnaisten aineiden arvioinnin periaatteita noudattaen. Kaksikielisessä opetuksessa oppilaan opiskeleman kohde- tai kielikylpykielen osaaminen arvioidaan vieraiden kielten tai toisen kotimaisen kielen A-oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien mukaan.

Painotetusta opetuksesta ja oppilaan suoriutumisesta siinä voidaan tarvittaessa antaa lisätietoja erillisellä todistuksen liitteellä.

Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta. Oppilaan opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Jos oppilas on luvattomasti poissa eikä osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, eikä hänellä ole hyväksyttyjä suorituksia suhteessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin, hän voi saada oppiaineesta hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen.



Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Mahdollisuus arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.

Todistukset

Perusopetuksessa käytettävät todistukset ovat lukuvuositodistus, välitodistus, erotodistus ja päättötodistus. Lukuvuosi- ja välitodistusten sisältö on nähtävissä kappaleissa Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa sekä Arviointi luokka-asteittain Kempeleen kunnassa.

Erotodistus

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun, eroaa kesken perusopetuksen oppimäärän suorittamista koulusta tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos oppilas siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen kouluun. Erotodistus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositodistus. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvioita.

Päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan 9. vuosiluokan koulutyön päättyessä oppilaalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”hyväksytty”. Vuosiluokilla 7–9 oppilaan opiskelemien yhteisen oppiaineiden ja valinnaisten aineiden laajuus merkitään päättötodistukseen vuosiviikkotunteina. Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylpykieli.

Uskonnon ja elämänkatsomustiedon numeroarvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämänkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä päättötodistukseen. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Jos oppilas on opiskellut yhdessä tai useammassa oppiaineessa rajatun oppimäärän mukaan, päättötodistuksessa hyväksytystä suorituksesta annetaan numeroarvosana 5 tähtimerkinnällä. Todistuksen lisätietoja kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet rajatun



oppimäärän mukaan. Rajatun oppimäärän mukaisesti opiskelleelle oppilaalle annetaan lisäksi sanallinen arvio osaamisesta todistuksen.

Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättötodistus on sanallinen. Päättötodistukseen merkitään arvosanat niistä erityisessä tutkinnossa suoritetuista oppiaineista, jotka on suoritettu ennen päättötodistuksen antamista.

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä sekä sanallinen liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Niistä valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, merkitään päättötodistukseen numeroarvosana. Yhteisiin oppiaineisiin liittyvistä syventävistä numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana. Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat syventävät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä syventävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimääristä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistukseen sanallinen arvio. Sanallisesti arvioitavan valinnaisen oppiaineen nimen alle merkitään valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja merkintä ”hyväksytty”.

Ne valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”soveltavat valinnaiset aineet” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä sekä arvio joko numeroarvosanana tai merkinnällä ”hyväksytty”.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” suoritettun vuosiviikkotuntimäärän mukaan.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2- tai B2- kielestä, arvosana jätetään pois ja päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.

Koulu ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Oppilaan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta. Uuden todistuksen voi saada joko osoittamalla osaamisensa erityisessä tutkinnossa tai opiskelemalla perusopetuksen lisäopetuksessa tai aikuisten perusopetuksessa.

Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Vuosiluokilla 1–6 väliarviointi suoritetaan Kasvun ja oppimisen keskustelussa, eikä erillistä välitodistusta anneta. Vuosiluokilla 7–9 annetaan välitodistus, jossa arviointi suoritetaan numeroarvosanoilla asteikolla 4–10.



Vuosiluokilla 1–2 lukuvuosiarviointi annetaan sanallisesti neliporaisella asteikolla. Äidinkielessä ja matematiikassa arvioidaan tavoitteista lukuvuositolistukseen valitut osa-alueet. Jos kaikki oppiaineen tavoitteet ovat vielä saavuttamatta, suoritus on hylätty. Muissa tapauksissa suoritus on hyväksytty.

Vuosiluokalla 3 lukuvuosiarviointi annetaan sanallisesti neliporaisella asteikolla. Jos oppiaineen tavoitteet ovat vielä saavuttamatta, suoritus on hylätty. Muissa tapauksissa suoritus on hyväksytty.

Vuosiluokilla 1–3 neliporaiseen asteikkoon tehtyä arviointia voidaan täydentää sanallisella kuvauksella.

Vuosiluokilla 4–8 lukuvuosiarviointi annetaan numeroarvosanoilla asteikolla 4–10.

Vuosiluokalla 9 suoritetaan päätösarviointi. Päätötolistuksessa annetaan numeroarvosanat asteikolla 4–10.

Numeroarvosanaa voidaan täydentää kuvailevalla sanallisella arviolla, joka annetaan tolistuksen liitteenä.

Vuosiluokilla 1–3 käyttäytymisestä annetaan sanallinen arvio neliporaisella asteikolla tolistuksen liitteellä. Vuosiluokilla 4–8 käyttäytymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositolistuksissa. Myös käyttäytymisen numeroarvosanaa voidaan täydentää tolistuksen liitteenä. Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto tolistuksen lisätietoihin. Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päätötolistukseen.

Sanallista arviota voidaan käyttää päätösarviointia lukuun ottamatta niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.

Jos oppilaan perusopetuksen oppimäärää tai paikallisen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita on rajattu, osaamisen arviointi tapahtuu suhteessa hänelle määriteltyihin tavoitteisiin. Arviointi on sanallista lukuun ottamatta päätösarviointia. Sanalliseen arvioon lisätään rajaamista ilmaiseva tähti (*). Päätötolistukseen merkitään arvosana 5*.

Toiminta-alueittain annettavassa opetuksessa käytetään sanallista arviota.



Arviointi luokka-asteittain Kempeleen kunnassa

luokka	SYYSLUKUKAUSI VÄLIARVIOINTI	KEVÄTLUKUKAUSI LUKUVUOSIARVIOINTI
1.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Kasvun ja oppimisen puut - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu - syys-helmikuussa - Kasvun ja oppimisen puut - kodin kaavake/ huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake/ opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Kasvun ja oppimisen puut - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus - Oppiaineet AI ja MA arvioidaan rastittamalla neliportaisella asteikolla osa-alueet. - Kaikki muut oppiaineet (EN, YM, US/ET, KU, KS, LI, MU) arvioidaan neliportaisella asteikolla (tavoitteet ovat vielä saavuttamatta – olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi). - Oppiaineiden arvioinnissa käy ilmi, onko suoritus hyväksytty/hylätty. - Neliportaiseen asteikkoon tehtyä arviointia voidaan täydentää sanallisella kuvauksella. - Käyttäytyminen arvioidaan todistuksen liitteellä rastittamalla neliportaiseen asteikkoon.
2.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Kasvun ja oppimisen puut - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu - syys-helmikuussa - Kasvun ja oppimisen puut - kodin kaavake/ huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake/ opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Kasvun ja oppimisen puut - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus - Oppiaineet AI ja MA arvioidaan rastittamalla neliportaisella asteikolla osa-alueet. - Kaikki muut oppiaineet (EN, YM, US/ET, KU, KS, LI, MU) arvioidaan neliportaisella asteikolla (tavoitteet ovat vielä saavuttamatta – olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi). - Oppiaineiden arvioinnissa käy ilmi, onko suoritus hyväksytty/hylätty. - Neliportaiseen asteikkoon tehtyä arviointia voidaan täydentää sanallisella kuvauksella. - Käyttäytyminen arvioidaan todistuksen liitteellä rastittamalla neliportaiseen asteikkoon.
NIVELVAIHE		
3.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu- syys-helmikuussa - kodin kaavake/ huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake/ opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus - Kaikki oppiaineet (AI, MA, EN, YM, US/ET, KU, KS, LI, MU) arvioidaan neliportaisella asteikolla (tavoitteet ovat vielä saavuttamatta – olet saavuttanut tavoitteet kiitettävästi).



		- Oppiaineiden arvioinnissa käy ilmi, onko suoritus hyväksytty/hylätty. - Neliportaiseen asteikkoon tehtyä arviointia voidaan täydentää sanallisella kuvauksella. - Käyttäytyminen arvioidaan todistuksen liitteellä rastittamalla neliportaiseen asteikkoon.
4.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu - syys-helmikuussa - kodin kaavake: huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake: opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus -Kaikki oppiaineet (AI, EN, MA, YM, US/ET, YH, MU, KU, KS, LI), sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.
5.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu - syys-helmikuussa - kodin kaavake: huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake: opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus -Kaikki oppiaineet (AI, EN, MA, YM, US/ET, HI, MU, KU, KS, LI), sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä. - Soveltavat valinnaiset aineet: tietotekniikka arvioidaan hyväksytty/hylätty.
6.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus Kasvun- ja oppimisen keskustelu - syys-helmikuussa - kodin kaavake huoltajat täyttävät Wilmassa - opettajan kaavake: opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus Lukuvuositolustus -Kaikki oppiaineet (AI, RU, EN, MA, YM, US/ET, HI, YH, MU, KU, KS, LI), sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä. Oppilaalle annetaan lukuvuositolustuksen lisäksi myös muuta ohjaavaa palautetta liittyen oppimisen taitojen kehittymiseen.



NIVELVAIHE		
7.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Välitodistus -Kaikki oppiaineet (AI, RU, EN, MA, GE/BG, FY/KE, TT, US/ET, HI, YH, MU, KU, KS, LI, KO) sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10 Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus - tarvittaessa ”kurkkaus numeron taakse”: aineenopettaja ja oppilas Lukuvuositodistus -Kaikki oppiaineet (AI, RU, EN, MA, GE, BG, FY, KE, TT, US/ET, HI, YH, MU, KU, KS, LI, KO) sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.
8.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus - tarvittaessa ”kurkkaus numeron taakse”: aineenopettaja ja oppilas Välitodistus -Kaikki oppiaineet (AI, RU, EN, MA, GE/BG, FY/KE, TT, US/ET, HI, YH, MU, KU, KS, LI, KO, valinnaisaineet 2 vvt), sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus - tarvittaessa ”kurkkaus numeron taakse”: aineenopettaja ja oppilas Kasvun- ja oppimisen keskustelu - luokanohjaaja, oppilas ja huoltajat - kodin kaavake Wilmassa - opettaja täyttää keskustelun yhteydessä Wilmassa tammi-maaliskuussa Lukuvuositodistus -Kaikki oppiaineet (AI, MA, EN, RU, BG, GE, FY, KE, HI, US/ET, KU, KO, KS, TT, MU, LI, valinnaisaineet 2 vvt), sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.
9.	Lukuvuoden alussa luokanohjaajat huolehtivat, että oppilaat kertaavat/päivittävät 8.luokan Kasvun- ja oppimisen keskustelussa määritellyt tavoitteet (löytyy Wilma /arviointikeskustelu). Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - opettajan palaute ja ohjaus - tarvittaessa ”kurkkaus numeron taakse”: aineenopettaja ja oppilas Välitodistus	Opintojen aikainen jatkuva arviointi - itse- ja vertaisarviointi - Wilman formatiivinen arviointi - opettajan palaute ja ohjaus - tarvittaessa ”kurkkaus numeron taakse”: aineenopettaja ja oppilas Päätötodistus -Kaikki oppiaineet (AI, MA, EN, RU, BG, GE, FY, KE, HI, US/ET, KU, KO, KS, TT, MU, LI) arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.



-Kaikki oppiaineet (AI, RU, EN, MA, GE/BG, FY/KE, TT, US/ET, HI, YH, MU, KU, KS, LI, KO, valinnaisaineet 2 vvt) sekä käyttäytyminen arvioidaan numeroasteikolla 4–10. Numeroarvosanoja voidaan täydentää sanallisella arviolla, joka annetaan erillisellä liitteellä.	-Todistukseen merkitään: oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.
---	---

Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja -asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat

- todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
- todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
- todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana.

Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

